ဟိဉ်ခိဉ်ဒိဘ့ဉ်အတ်ၢ်ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါ

ဘဉ်ဃးဒီး

"ပှၤအခွဲးအယဝ်"

တၢ်ကတိၤလၢညါ

တၢ်တိဝ်နိဉ်ပဝ်ကဲ ပှၤဟိဉ်ခိဉ်ဖိကိးဂၤဒဲး အသူးအသ့ဉ် အတၢ်နှၢ်သါဒီး တၢ်တိတၢ်လိၤ လၢအတၢ်ဒိးနှၢ် အခွဲးအယဝ်တဖဉ်နှဉ် မ့ၢ်တၢ်အခိဉ်ထံး လၢတၢ်တိတၢ်လိၤ, တၢ်သဘျီဒီး တၢ်မုဝ်တၢ်ခုဉ် လၢဟိဉ်ခိဉ်ချၢအံၤနှဉ်လိၤ.

တၢ်ကွၢ်ကပဝ်ဒီး ဆိကမိဉ်ဆံး ပှၤအဂၤတဖဉ်အခွဲးအယဉ်နှဉ် ဒုးကဲထိဉ်တၢ်မၤဆူဉ်မၤစီး လၢအမၤဘဉ်ဒိ, မၤသးအုး ပှၤဟိဉ်ခိဉ်ဖိကိးဂၤဒဲး အသူဉ်အသးနှဉ်လိၤ. ဒီးတၢ်ကဲထိဉ်လၢ ဟိဉ်ခိဉ်ဖိကိးဂၤဒဲးသး အိဉ်ဒိးနှၢ်ဘဉ် တၢ်သဘျလၢ တၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီး တၢ်စူၢ် တၢ်နဝ် စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်သဘျလၢကပူၤဖျဲးဒီး တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး, တၢ်ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘိဒီး တၢ်လိဉ်ဘဉ် အဲဉ်ဒိးတဖဉ်နှဉ် ဘဉ်တၢ်ဘိးဘဉ်

သ့ဉ်ညါ တဲဖျါထိဉ်အိၤ ဒ်အမ့ၢ် ပှၤဟိဉ်ခိဉ်ဖိခဲလၢဒ် အတၢ်အဲဉ်ဒိးအဒိဉ်အထိကတၢ်လံနှဉ်လိၤ.

တၢ်အရှုဒိဉ်လၢ ဒ်သိးတၢ်မၤဆူဉ်မၤစီး လၢပှၤကပူထိဉ်လိထိဉ်တၢ် ဒ်တၢ်မၤလၢခံကတၢ်အသိး သုတကဲထိဉ်အသး ထိဒါတၢ်ပၢ တၢ်ပြဲးအအၢလၢ ဆိဉ်ဘံဉ်ဆိဉ်ဘၢတၢ်အဃိ ပှၤအခွဲးအယဝ်တဖဉ်ကဘဉ်တၢ်ကဟုကယဝ်က့ၤအိၤ လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သိ အဖိလဝ်နှဉ်လိၤ.

တၢ်အရှုဒိဉ်စ့ၢ်ကီးလၢ တၢ်ကမၤဂ့ၤထိဉ်အါထိဉ် တၢ်ရှလိဝ်မှဉ်လိဝ် လၢထံကိၢ်တဖဉ်အဘၢဉ်စၢၤနှဉ်လိၤ.

ဟိဉ်ခိဉ်ထံကိၢ်တၢ်စၢဖြိဉ်ကရၢဖိတဖဉ် ပဝ်ဂၢ်ပဝ်ကျၢၤကဒီး အတၢ်စူၢ်တၢ်နဝ်လၢ ပှၤအခွဲးအယဝ် အခိဉ်ထံးတဖဉ် ဒီးလၢပှၤတဂၤအသူးအသ့ဉ် အလုၢ်အပှၤဒီး တၢ်ပှဲၤသိးသိး လၢတၢ်အခွဲးအယဉ် လၢပိဝ်မှဉ်ဒီးပိဝ်ခွါ, ဒီးပဝ်လီၤလံ အသးလၢ ကမၤဒိဉ်ထိဉ်ထိထိဉ် တၢ်အိဉ်မူ လၢကလဲၤထိဉ်ဆူညါဒီး ကမၤဂ့ၤဒိဉ်ထိဉ် သးသမူ အတီၤ ဖဲတၢ်သဘျလၢ အဒိဉ်ထိဉ်အါထိဉ်ဝဲနှဉ်လိၤ.

ထံကိၢ်ကရၢဖိတဖဉ် အၢဉ်လီၤအိလီၤအသးစုဉ်စုဉ် လၢကမၤသကိး တၢ်ဒီး ထံကိၢ်ဖြိဉ်ကရၢမိၢ်ပှၢ် လၢကမၤနှၢ် တၢ်လဲၤထိဉ်လဲၤထိ လၢ ဟိဉ်ခိဉ်ဒိဘ့ဉ်အတၢ်ပဝ်ကဲ ဒီးတိဝ်နိဉ်မၤထွဲဘဉ်ဃး ပှၤအခွဲးအယဝ် ဒီးတၢ်သဘျအခိဉ်ထံး တဖဉ်နှဉ်လိၤ.

တၢ်သ့ဉ်ညါန်ၢ်ပၢၢ် ဒ်သိးသိးလၢ ပှၤကိးဂၤ တၢ်အခွဲးအယဝ်ဒီး တၢ်သဘျတဖဉ်အံၤနှဉ် မ့ၢ်အရှုဒိဉ်ကတၢ်ၢ် လၢကမၤလၢပှဲၤ တၢ်အၢဉ်လီၤတဖဉ်အံၤနှဉ်လိၤ.

ကရၢမိၢ်ပ့ၢ်အတၢ်အိဉ်ဖြဉ်

တၢ်ဒုးသ့ဉ်ညါ

ဟိဉ်ခိဉ်ဒိဘ့ဉ်အတၢ်ဘီးဘဉ်သ့ဉ်ညါ ဘဉ်ဃး "ပှၤအခွဲးအယဝ်" အံၤမ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ ပှၤကိးဂၤဒဲး လၢထံကိၢ် ကိးဘ့ဉ်ဒဲး အတၢ်ကျဲးစၢး အဃိသတးဒီး ပှၤတဂၤဒဉ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကရၢကရိတဖဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကပဝ် အိၤထီဘိလၢ အသးကံဝ်ပူၤဒီး ကျဲးစၢး သိဉ်လိမၤနှၢ်ပၢၢ်အိၤ တုၤပှၤကိးဂၤ ကသ့ပဝ်ကဲတၢ်အခွဲးအယဝ် ဒီးတၢ်သဘျတဖဉ်အံၤလိၤ.

တကးဘဉ်, ခီဖျိ တၢ်သုးတၢ်ကျဲးလၢ အထံအကိၢ်ဒဉ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢထံကိၢ်အဂၤတဖဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပှၤကိးဂၤဒဲး ကအၢဉ်လီၤတူၢ်လိဉ်ဒီး လူးပိဉ်မၤထွဲအီၤ လၢကရၢဖိထံကိၢ်တဖဉ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢပှၤတဖဉ်လၢ အတၢ်ပၢအဖိလဉ် စ့ၢ်ကီးန္နဉ်လီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၁)

ဟိဉ်ခိဉ်ချ၊ ပှၤကိးဂၤဒဲး အိဉ်ဖျဉ်ထိဉ်သဘျဒီး ဒ်သိးသိးလၢ အသူးအသ့ဉ်ဒီး အခွဲးအယဉ်တဖဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ် ဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်သါအီၤ လၢတၢ်ကူဉ်သ့သးဆးဒီး သးလၢအနီၤဖး တၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်အၢအ ဆၢန္နဉ်လီၤ. အဃိ, တဂၤဒီးတဂၤ ကြားရ့လိဉ်မ့ဉ် လိဉ်အသး လၢဒီပုၢ်ဝဲၢ်အသူဉ်အသးန္နဉ်လီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၂)

ပှၤကိးဂၤ ကြားန့ၢ်ဘဉ် တၢ်အခွဲးအယဉ်တဖဉ်ဒီး တၢ်သဘျခဲလၢဉ် လၢအဘဉ်တၢ်ကွဲးဖျါလီၤအီၤ လၢတၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါအံၤ တအိဉ်ဒီး တၢ်ပဉ်လီၤဆိ တမံၤဂ့ၤတမံၤဂ့ၤ ဒ်ပှၤကလုဉ်, အဖံးအ

ညဉ်အလွဲၢ်,ပိဉ်မုဉ်ဒီး ပိဉ်ခွါ, တၢ်ကတိၤ, တၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, ထံဂ့ၢ် ကိၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဆိကမိဉ်အတၢ်ထံဉ် တၢ်နဉ်တဖဉ်, တၢ်လီၤစၢၤလီၤ သွဲဉ်, တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, တၢ်အိဉ်ဖျဲဉ်ထိဉ်ဒီး တၢ်အတီၤဖုဉ်ထီအဂ့ၤ တဖဉ်အဃိန္နဉ်လီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၃)

ပှၤကိးဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ်လၢ ကအိဉ်မူအိဉ်သဘျဒီး တၢ် အုဉ်ခိဉ်သးလၢ အနိၢ်ခိနိၢ်ကစၢ်နှဉ်လီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၄)

ပှၤတဂၤလၢ်လၢ် တဘဉ်တၢ်ဖိဉ်ဃးအီၤ ဒ်ကုၢ်ဒီး မၤကဲကုၢ် ကဲပှၤအီၤဘဉ်. ကုၢ်ဒီးတၢ်ဆါတၢ်ဖှၤကုၢ် တၢ်မၤလၢကျဲတဘိဂ့ၤ တဘိဂ့ၤန္နဉ် ဘဉ်တၢ်တြီ ဃဉ်အီၤလီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၅)

ပှၤတဂၤလၢ်လၢ် တဘဉ်တၢ်ဒုးတူၢ်ဒီၤ တၢ်မၤဆူးမၤဆါ တၢ် ဂဉ်သွံဉ်ဂဉ်စီၤ လၢတၢ်သးကညီၤ တအိဉ်ဘဉ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢအ တကြားလၢ ပှၤကညီ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢအမၤဟးဂီၤ တၢ်လၢကပီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်စံဉ်ညီဉ်သိဉ်ဃိဉ်ဘဉ်နှဉ်လီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၆)

ပှၤကိးဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လၢတၢ်ကသ့ဉ်ညါ ပဉ်ကဲအီၤ လၢတၢ်လိၢ်ကိးပူၤဒဲး လၢတၢ်သိဉ် တၢ် သိအမဲဉ်ညါန္နဉ်လီၤ.

နိၢ်ဇံၢ် (၇)

ပှၤကိးဂၤ မ့ၢ်တၢ်ဒ်သိးသိး လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သိအ မဲဉ်ညါဒီး ကြားန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဒ်သိးသိး လၢတၢ်သိဉ် တၢ်သိအတၢ်ကဟ့ကယဉ် လၢတၢ်ကွၢ်မဲဉ်ဒီး တၢ်မၤလီၤဆိ တအိဉ်ဘဉ်အပူၤန္နဉ်လီၤ. ပှၤကိးဂၤ ကြားဒိးန့ၢ် တၢ်ကဟ့ကယဉ် ဒ်သိးသိး ထိဒါတၢ်နီၤဖးဒီး တၢ်ကွၢ် မဲဉ်လၢအလုၢ်သ့ဉ်ခါပတဉ် တၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါအံၤဒီး ထိဒါ တၢ်မၤ သဆဉ်ထိဉ် ပှၤအခံလၢ ကမၤနီၤဖးကွၢ်မဲဉ်တၢ်အဂိၢ်နှဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၈)

ပုဂံကိုးဂၢ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လၢကဒိးနှ့ၢ် ထံကီၢ် စံဉ်ညီဉ် ကွီၢ်တဖဉ် လၢအအိဉ်ဒီး စိကမီၢလၢ ကစံဉ်ညီဉ်တီလိၤအီၤ ဖဲတၢ် လုၢ်သ့ဉ်ခါပတဝ် တၢ်အခွဲးအယဝ်အခိဉ်ထံးတဖဉ် လၢအဘဉ်တၢ် ဟ့ဉ်အီၤ လၢထံကီၢ်တၢ်ဘျၢဒီးတၢ်သိဉ်တၢ်သိန့ဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၉)

ပုၢတဂၤလၢ်လၢ် လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သိ တအိဉ်ဘဉ်အပူၤ ဘဉ် တၢ်ဖိဉ်ဃဝ်အီၤ ဒုးဃဝ်ဒီး ဟီထိဉ်ကွံဝ်အီၤ လၢထံကီၢ်ပူၤ တသ့ဘဉ်.

နိုင်ငံ (၁၀)

ပုၢကိုးဂၤ ကြၢးဒိးနှ့ၢ်တၢ် ဒ်သိးသိးဒီး တၢ်အကြၢးအဘဉ်လၢ တၢ်စံဉ်ညီဉ်အဂီၢ် လၢကမျၢ်ၢ် အမဲဉ်ညါ ဖဲစံဉ်ညီဉ်ကွီၢ်တဖဉ် အိဉ်ဒီး တၢ်သဘျလၢ တကွၢ်တခီတၢ်ဒီးကဃုသ့ဉ်ညါ အတၢ်ခွဲးတၢ်ဃဝ်ဒီး အမူဒါတဖဉ်ဒီးတၢ်ကမဉ် မ့ၢ်အိဉ်တမံၤမံၤ လၢအဖိခိဉ်နှ့ဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၁)

(၁) ပုၢတဂၤဂၤ လၢအဘဉ်တၢ်လိဝ်ကွီၢ်အီၤ လၢတကမဉ်နှ့ဉ် အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ်လၢ တၢ်ကဆိကမိဉ်အီၤ ဒ်အတၢ်ကမဉ် တအိဉ် တုၤလီၤတစုလၢ တၢ်မၤကွၢ် လၢအနဉ်ဖျါ အတၢ်ကမဉ် ဒ်တၢ်သိဉ် တၢ်သိအသိး အိဉ်ဝဲဖဲတၢ်သမံသမိးအီၤ လၢကမျၢ်ၢ်အမဲဉ်ညါလၢ အိဉ်ဝဲဒီး တၢ်အုဉ်ခိဉ် လၢအလိဉ်တဖဉ်လၢ အတၢ်တြိဆၢအဂီၢ်နှ့ဉ် လီၤ.

(၂) ပုၢတဂၤလၢ်လၢ် တဘဉ်တၢ်ပဝ်အီၤ လၢအိဉ်ဒီး တၢ်ကမဉ် လၢအဘဉ်ဃး တၢ်တမံၤလၢ အမၤဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢအပဝ်လဝ် ကွံၢ်အီၤ မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတလၢပှဲၤလၢ ကကဲထိဉ်ဒံး တၢ်ကမဉ်လၢ ထံကီၢ် အတၢ်သိဉ်တၢ်သိမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢဟိဉ်ခိဉ်ဒိဘ့ဉ် အတၢ်သိဉ်တၢ်သိမ့ၢ် ဂ့ၤ, အဆၢကတီၢ် ဖဲအမၤ ကမဉ်တၢ်အခါလီၤ. တၢ်တဘဉ် ပဝ်လီၤ တၢ်စံဉ်ညီဉ် တၢ်ကမဉ်လၢအလိၤ ဃၢနှ့ၢ်ဒံး တၢ်ကမဉ်လၢ ဘဉ်တၢ် ဟ့ဉ်အီၤသ့ ဖဲဆၢကတီၢ် လၢတၢ်ကမဉ် မၤဝဲအခါနှ့ဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၂)

ပုၢတဂၤလၢ်လၢ် တကြၢးဒိးနှ့ၢ် တၢ်မၤတဝ်တဝ် လၢအတၢ် အိဉ်သဘျ, အဒူဉ်အထၢ, အဟံဉ်အဃိ ဒီးအတၢ်ကွဲးလိဝ်သးတဖဉ် စ့ၢ်ကီး လၢကမၤဟးဂီၤ အသူးအသ့ဉ်, အလၢကပီၤဒီး အတၢ်မံၤဟူ သဉ်ဖျါတဖဉ် လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သိ တအိဉ်ဘဉ်အပူၤန့ဉ်လီၤ. ပုၢကိုး ဂၤ အိဉ်ဒီး အခွဲးအယဝ် လၢတၢ်ကဃုကယဝ်အီၤ လၢတၢ်သိဉ် တၢ်သိ ထိဒါတၢ်မၤတဝ်တဝ်တဖဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၃)

(၁) ပုၢကိုးဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လၢတၢ်သဘျ လၢတၢ်လဲၤ တၢ် က့ၤ တၢ်အိဉ်တၢ်ဆိးအလိၢ်လၢကိၢ်ဆၢအပူၤ လၢထံကိၢ်ကိုး ဘ့ဉ်ဒဲး နှ့ဉ်လီၤ.

(၂) ပုၢကိုးဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လၢကဟးထိဉ်ကွံဝ် လၢထံကိၢ် တဘ့ဉ်လ်ၢလ်ၢ် ဃုဝ်ဒီး အထံအကိၢ်ဒဉ်ဝဲဒီး ဟဲက့ၤကဒါက့ၤ ဆူ အထံအကိၢ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၄)

(၁) ပုဂ်ိုးဂၤဒဲး အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လၢကဃုဒီး ဒီးန့ဉ် ထံဂၤ ကိုဉ်ဂၤ အတၢ်အိဉ်တဒၢ လၢတၢ်မၤဖျိဉ်မၤယဉ်တဖဉ်လီၤ.

(၂) တၢ်အခွဲးအယဝ်တဖဉ်အံၤ ဘဉ်တၢ် ပတံထိဉ်အီၤ တန့ဉ် ဘဉ် ဃးဒီး တၢ်မၤအၢမၤနးလၢ အကဲထိဉ် အသးနိဉ်နိဉ် လၢအတဘဉ် ဃးဒီး ထံဂ့ၢ်ကိုဉ်ဂ့ၢ် တၢ်သရူးကမဉ်တဖဉ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အထိဒါလိဝ်အသးဒီး ဟိဉ်ခိဉ်ဒိဘ့ဉ် ထံကိုဉ်တဖဉ်အ တၢ်သိဉ်တၢ် သိတဖဉ်ဒီး အတၢ်ကွၢ်စိတဖဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၅)

(၁) ပုဂ်ိုးဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ်လၢကဟံးန့ဉ် ထံကိုဉ် တဘ့ဉ်ဘ့ဉ် အပုၤ ထံဖိကိုဉ်ဖိလီၤ.

(၂) ပုဂၤတဂၤလၢ်လၢ် ဖဲတၢ်သိဉ်တၢ်သိ မ့ၢ်တအိဉ်ဘဉ်နှဉ် တၢ်ဟံးန့ဉ်ကွံဝ် ထံဖိကိုဉ်ဖိ အတၢ်နှဉ်ဘဉ်လၢအီၤ တသ့ဘဉ်အမဲဝ်ညါဂ့ၢ်လိဝ်ကွံဝ် တၢ်အခွဲးအယဝ် လၢဆိဉ်တလဲကွံဝ် ထံဖိကိုဉ်ဖိ အတၢ်နှဉ်ဘဉ် တသ့ဘဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၆)

(၁) ပိဝ်မုဉ်ဒီးပိဝ်ခွါ လၢအသးပှဲၤထိဉ်လံတဖဉ် အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လၢကဒိးတ့ဒီးဖျိ အသးဒီး သူဉ်ထိဉ်ဟံဉ်ဖိဃိဖိ ဖဲတၢ်တြိဃဝ် တအိဉ် ခီဖျိလၢအပှၤကလုဝ်, ထံဖိကိုဉ်ဖိအဃိဒီး လၢတၢ်ဘူဉ်တၢ် ဘါအဃိဘဉ်နှဉ်လီၤ. အဝဲသ့ဉ်တဖဉ် ကြားန့ဉ်ဘဉ် တၢ်ဒ်သိးသိး လၢ အခွဲးအယဝ် ဖဲအအိဉ်လၢတၢ်တ့တၢ်ဖျိ ဒ်နိုဉ်ဒီမိဝၤအသိး ဒီးဖဲ တၢ်လီၤဖးကွံဝ်အခါနှဉ်လီၤ.

(၂) ပိဝ်မုဉ်ဒီးပိဝ်ခွါ လၢအသးအိဉ် ဒိးတ့ဒိး ဖျိအသးတဖဉ်နှဉ် ကဘဉ်မ့ၢ်ဝဲဒဉ်လၢ အသးအတၢ်အၢဉ်လီၤ လၢလၢပှဲၤပှဲၤ လၢတၢ် သဘျအပူၤန့ဉ်လီၤ.

(၃) ဒူဉ်ဖိထၢဖိမ့ၢ် နုဆၢဉ်အလုၢ်အလၢ်ဒီး တၢ်အခိဉ်ထံး လၢကရူၢ် ဖိလၢ တၢ်ရ့လိဝ်မုဉ်လိဝ်ကရၢ တဖဉ်အဃိ ကြားန့ဉ်ဘဉ် တၢ်ဒိသဒၢ လၢကရၢကရိဒိးထံကိုဉ်နှဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၇)

(၁) ပုဂၤဂိုး၊ဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လၢကန့ဉ်ပၢဘဉ် အတၢ်စုလိုဉ် ဟိဉ်ခိဉ် ထဲတဂၤဇိၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်ပဝ်ဖြိဉ်အသးဒီး ပှၤဂၤတဖဉ် စ့ၢ်ကီးန့ဉ်လီၤ.

(၂) ပှၤတဂၤလၢ်လၢ် အတၢ်စုလိုဉ်ဟိဉ်ခိဉ် တဘဉ်တၢ်ဟံးန့ဉ်ကွံဝ် လၢအီၤ လၢတၢ်သိဉ်တၢ်သိ တအိဉ်ဘဉ်အပူၤဘဉ်နှဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၈)

ပှၤကိုးဂၤ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လၢကအိဉ်ဒီး တၢ်သဘျလၢ တၢ်ဆိကမိဉ်ဒီး တၢ်နိၤဖး တၢ်ဂ့ၤဒိးတၢ်အၢအဆၢဒီး တၢ်ဘူဉ်တၢ် ဘါနှဉ်လီၤ. အိဉ်စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်သဘျ လၢကလဲလိဝ်ကွံဝ် အတၢ်ဘူဉ် တၢ်ဘါဒီး အတၢ်စူၢ်တၢ်နဝ် ထဲတဂၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တပူၤဃီဒီးပှၤအဂၤ တဖဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ လၢပှၤအါဂၤအမဲဝ်ညါမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထဲတဂၤဒဉ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ နှဉ်လီၤ. ကပဝ်ဖျါထိဉ်စ့ၢ်ကီး အတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါ, အတၢ်စူၢ်တၢ်နဝ် လၢတၢ်သိဉ်လိ, တၢ်မၤလၢတၢ်ဘူဉ်တၢ်ဘါဒီး တၢ်တိဝ်နီဉ်ဖံးဃဉ် တဖဉ်လီၤ.

နိုင်ငံ (၁၉)

ပုဂံကိုးဂ၊ အိုဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လ၊တ၊်သဘျလ၊ တ၊်နဝ်လ၊ အသသးဒီး တ၊်တဲဖျါထိဉ်အသး တ၊်ဆိကမိဉ်တဖဉ်လီ၊. တ၊်အခွဲး အယဝ်တဖဉ်အံ၊ ပဝ်ဃုဝ်ဒီး တ၊်ဟံးဃဝ်အတ၊်နဝ် လ၊တ၊်မ၊ တံဝ်တဝ် တအိဉ်ဒီးတ၊်ဃ့နှ၊်ဒီး ဒီးန့၊်ဘဉ် ဒီးရ၊လီ၊ တ၊်သ့ဉ်ညါ နှ၊်ပ၊၊ တ၊်ဂ့၊်တ၊်ကျိ၊ တ၊်ကစိဉ်တဖဉ် ခီဖျိ တ၊်ဘ၊ဉ်စ၊၊ ကျဲတ ဘိဘိ လ၊အဆ၊တအိဉ်ဘဉ်နှဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၂၀)

(၁) ပုဂံကိုးဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ်လ၊ ကစုရိအိဉ်ဖြိဉ်လိဝ်အသးလ၊ တ၊်မုဝ်တ၊်ခုဉ်နှဉ်လီ၊.

(၂) ပုတဂ၊လ၊်လ၊် တဘဉ်တ၊်မ၊ဆူဉ်အီ၊ လ၊ကနုဝ်လီ၊ လ၊ ကရ၊ကရိတခါခါအပူ၊ဘဉ်.

နိုင်ငံ (၂၁)

(၁) ပုဂံကိုးဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လ၊ကနုဝ်လီ၊မ၊တ၊် လ၊ထံကိ်၊ ပဒိဉ်ပပှ၊် အတ၊်ဖံးတ၊်မ၊အပူ၊ လ၊အနိ်၊ကစ၊်ဒဉ်ဝဲမ့၊်ဂ့၊, ခီဖျိ ခ၊ဉ်စး်လ၊ အဘဉ်တ၊်ဃုထ၊အီ၊လ၊ တ၊်သဘျအပူ၊နှဉ်လီ၊.

(၂) ပုဂံကိုးဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် ဒ်သိးသိး လ၊ကမ၊နှ့၊် ကမျာ၊် အတ၊်မ၊စ၊၊ လ၊ထံကိ်၊အပူ၊လီ၊.

(၃) ကမျာ၊်အတ၊်အဲဉ်ဒိး ကဘဉ်မ့၊်တ၊်အခိဉ်ထံးခိဉ်ဘိ လ၊ပဒိဉ် ပပှ၊်တဖဉ် အစိကမီ၊လီ၊. ကမျာ၊်အတ၊်အဲဉ်ဒိးတဖဉ်အံ၊ ကဘဉ် ပဝ်ဖျါထိဉ်အီ၊ လ၊အဆ၊ကတိ်၊ဒဉ်ဝဲ ခီဖျိတ၊်ဃုထ၊ထိဉ်လ၊ အမ့၊် အတိ လ၊ပုဂံကိုးဂ၊ လ၊လိ်၊ကိုးပူ၊ဒဲး အိဉ်ဒီးတ၊်ဒ်သိးသိးဒီး ကဘဉ် ဟ့ဉ် တ၊်ဖးလ၊ခူသူဉ်အပူ၊ မ့တမ့၊် လ၊တ၊်ဖံးတ၊်မ၊အကျဲတမံ၊မံ၊ လ၊အအိဉ်ဒီး တ၊်သဘျနှ့ဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၁၂

ပုဂံကိုးဂ၊ ဒ်အမ့၊်ဟိဉ်ခိဉ်ဖိ အဒူဉ်အထ၊တဂ၊အသိး အိဉ်ဒီး အခွဲးအယဉ် လ၊ကန့၊်ဘဉ် တ၊်ရ့လိဝ်အတ၊်ဘုဉ်ခိဉ်ကွ၊်ကဒါက့၊ ဒီးမ၊လ၊ပဲ့၊ထိဉ် အတ၊်လိဉ်ဒီးအီ၊တဖဉ် ခီဖျိ ထံကိ်၊အတ၊် ဂု၊်ကျဲး စား်ဃုဝ်ဒီး ထံကိ်၊အါဘ့ဉ် အတ၊်မ၊စ၊၊ ဒ်တ၊်ကူဉ်တ၊်ဖးဒီး တ၊်စု လိ်၊ခိဉ်ခိဉ် အိဉ်ဝဲအသိး ဒီး တ၊်ရ့လိဝ်မုဝ်လိဝ်ဒီး တ၊်ဆဲးတ၊်လ၊ အခွဲးအယဉ်တဖဉ် မ့၊်တ၊်လ၊ တအိဉ်တသ့ လိဉ်ဘဉ်ဝဲ လ၊တ၊်ပဝ်ကဲက့၊ အနိ်၊ကစ၊်ဒီး အသူးအသ့ဉ် လ၊ကဟ့ဉ်အီ၊ တ၊်သဘျ လ၊ကမ၊ဒိဉ်ထိဉ် ထိထိဉ်အသးနှ့ဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၂၃)

(၁) ပုဂံကိုးဂ၊ အိဉ်ဒီး အခွဲးအယဝ်တ၊်သဘျ လ၊ကဃုထ၊ အတ၊် ဖံးတ၊်မ၊ လ၊အကြား အဘဉ်ဒီး ဂ့၊လ၊တ၊်ဖံးတ၊်မ၊အဂိ်၊ဒီး ဒ်သိး ကမ၊နှ့၊်တ၊်ဂ၊်၊်တ၊်ကျ၊၊ တ၊်ကဟုကယဝ် လ၊အတ၊်ဖံးတ၊်မ၊ အပူ၊နှ့ဉ်လီ၊.

(၂) ပုဂံကိုးဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လ၊ကဒိးန့၊် တ၊်အဘူးအလဲ လ၊တ၊်ဖံးတ၊်မ၊ တမံ၊ဃီလ၊ တ၊်ကွ၊်မဲဝ်တ၊်မ၊လီ၊ဆီ တအိဉ်ဘဉ် အပူ၊နှ့ဉ်လီ၊.

(၃) ပုဂံကိုးဂ၊ လ၊အဖံးအမ၊တ၊်နှ့ဉ် အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဝ် လ၊ကန့၊်ဘဉ် တ၊်အဘူးအလဲလ၊ အကြားအဘဉ်ဒီး အတ၊်မ၊လ၊ ကသ့လု၊်အိဉ် အသးဒီးအပုဂံဖိ ဒ်အကြားအဘဉ်ဒီး ပုဂံအသူး

အသုဉ် တ၊်ပဒ်ကဲလီ၊ သးဂီ၊, ဒီးအလိ၊်မ့၊်အိဉ် ခီဖျိ တ၊်မ၊စ၊၊ လ၊တ၊်ရ့လိဒ်မ့ဒ်လိဒ် အတ၊်ကဟ့ဘံဉ်ကယဉ်ဘ၊နှ့ဉ်လီ၊.

(၄) ပှ၊ကိုး၊ဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လ၊ကရ၊ကရိထိဉ်ဒီး နုဒ်လီ၊ဆူ ပနံဉ်တ၊်က၊ တ၊်ကရ၊တဖဉ်အပူ၊ ဒ်သိး ကဟ့ကယဉ်က့၊ အတ၊် ဘျူးတ၊်ဖြဉ်တဖဉ်လီ၊.

နိ၊်ဇ်၊ (၂၄)

ပှ၊ကိုး၊ဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လ၊ကအိဉ်ဘုံးအိဉ်သါဒီး အိဉ်ချူး အိဉ်ဒး အဆ၊ကတိ၊်လီ၊. တ၊်ဖံးတ၊်မ၊ အဆ၊ကတိ၊်နဉ်ရံဉ်တဖဉ် ကကြား၀ဲဘဉ်ဝဲဒီး ကမ၊နှ့၊် နံ၊သဘျ တဘျိဘျိ ဃုဒ်ဒီး အဘူး အလဲနှ့ဉ်လီ၊.

နိ၊်ဇ်၊ (၂၅)

(၁) ပှ၊ကိုး၊ဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဒ် လ၊တ၊်အိဉ်မူအတီ၊ လ၊ကလ၊ ပှဲ၊၀ဲလ၊ အတ၊်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချဒီး တ၊်အိဉ်ဂ့၊အိဉ်ဘဉ်လ၊အဂိ၊်ဒီး အပှ၊ဟံဉ်ဖိသ့ဉ်တဖဉ်အဂိ၊်စ့၊်ကီး ဃုဒ်ဒီး တ၊်အိဉ်တ၊်အိ, တ၊်ကူ တ၊်က၊, ဟံဉ်ဃီဒီး ကသံဉ်ကသီ တ၊်လိဉ်တဖဉ်ဒီး တ၊်ရ့လိဒ် တ၊်မ၊စ၊၊ လ၊အလိဉ်၀ဲတဖဉ်လီ၊. အိဉ်စ့၊်ကီးဒီး အခွဲးအယဒ် လ၊ကဒိးန့၊် တ၊်ကဟ့ဘံဉ် ကယဉ်ဘ၊အခ့အခါ ဆဲတ၊်လီ၊မ၊် လ၊တ၊်ဖံးတ၊်မ၊, တ၊်ဆူးတ၊်ဆါ, ဖဲမ၊တ၊် တသ့လ၊၊, ကဲထိဉ် မ့ဉ်ကမဲ, ကဲထိဉ် သ့ဉ်က့သးပှ၊် ဒီးတ၊်ဂ့၊်အဂ၊တဖဉ် ဖဲတ၊် တလ၊ တပှဲ၊အိဉ်ထိဉ် လ၊တ၊်လု၊်အိဉ် အသးသမူအဂိ၊် ဖဲတ၊်မ၊အသးလ၊ တ၊်သ့တ၊်ဘဉ် တအိဉ်ဒီးအီ၊ လ၊၊ဘဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

(၂) မိ၊်ဒီးဖိသဉ်တဖဉ် ကြား၊ဒိးန့၊် တ၊်ကွ၊်လီ၊ဆီဒီး တ၊်မ၊စ၊၊လီ၊. ဖိသဉ်ကိုး၊ဂ၊ဒဲး လ၊အအိဉ် ဖျဲဉ်ထိဉ်လ၊မိ၊်ပ၊်တ၊်တ့တ၊်ဖြိ တအိဉ် သနဒ်က့ ကဒိးန့၊်ဘဉ် တ၊်ဒ်သိးသိး လ၊တ၊်ရ့လိဒ် အတ၊်ကဟ့ ကယဒ်အတ၊်မ၊စ၊၊နှ့ဉ်လီ၊.

နိ၊်ဇ်၊ (၂၆)

(၁) ပှ၊ကိုး၊ဂ၊ဒဲး အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လ၊တ၊်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့လီ၊. တ၊်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ကဘဉ် တ၊်မ၊နှ့၊်ကလီအီ၊ စးထိဉ်လ၊ တီ၊ဖိ သဉ်ဒီး တီ၊ခိဉ်ထံး သ့ဉ်တဖဉ်နှ့ဉ်လီ၊. ဖိသဉ်တ၊်ကူဉ် ဘဉ်ကူဉ်သ့နှ့ဉ် ကဘဉ်မ့၊်လ၊ ပှ၊ကိုး၊ဂ၊အဂိ၊်လီ၊. စဲးဖိဒီး တ၊်ဖံး အိဉ်မ၊အီ၊ တ၊်ကူဉ် ဘဉ်ကူဉ်သ့တဖဉ်နှ့ဉ် ကဘဉ်တ၊်အိုးထိဉ်အီ၊ လ၊ပှ၊ကိုး၊ဂ၊အဂိ၊်ဒီး တ၊်ကူဉ်သ့လ၊ အထိတဖဉ်နှ့ဉ် ပှ၊ကိုး၊ဂ၊ အခွဲးအိဉ်လ၊ ပှ၊ကိုး၊ဂ၊အဂိ၊် လ၊ကဟံးန့၊် မ၊လိအီ၊ ဖဲအတီ၊ထိဉ် ဘးအခါနှ့ဉ်လီ၊.

(၂) တ၊်ဘူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ ကဘဉ်တ၊်ကျဲ၊အီ၊ ဒ်သိးကဒုးကဲထိဉ် လ၊လ၊ပှဲ၊ပှဲ၊ ပှ၊တဂ၊ အတ၊်သကဲး၀၀ဒ် အလု၊်အလ၊် ဒီးဒ်သိး ကမ၊ကျ၊၊ထိဉ် တ၊်ပဒ်ကဲလ၊ ပှ၊အခွဲးအယဉ်ဒီး တ၊်သဘျ အခိဉ် ထံးတဖဉ်လီ၊. ကဘဉ်မ၊ဂ့၊ထိဉ် တ၊်သ့ဉ်ညါန၊်ပ၊၊် တ၊်၀ံသးစူ၊ဒီး တ၊်ရံ လိဒ်မ့ဒ်လိဒ် လ၊ထံကိ၊်ကီဘ့ဉ်ဒဲး, ဒီးလ၊ပှ၊ကလုဒ်တဖဉ်ဒီး တ၊်ဘူဉ်တ၊်ဘါကရ၊တဖဉ် အဘ၊ဉ်စ၊၊ဒီး ကမ၊ဒိဉ်ထိဉ် တ၊်ဖံး တ၊်မ၊ လ၊ဟိဉ်ခိဉ်ကရ၊မိ၊်ပှ၊် မ၊၀ဲလ၊တ၊်ကွ၊်က့၊ ဟိဉ်ခိဉ်ချ၊ အတ၊်မုဒ်တ၊်ခုဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

(၃) မိ၊်ပ၊်တဖဉ် အိဉ်ဒီးတ၊်ဒိးန့၊်ဆိ အခွဲးအယဉ် လ၊ကဃုထ၊ ထိဉ် တ၊်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ တမံ၊တခါ လ၊ကဘဉ်တ၊်သိဉ်လိအီ၊ လ၊အဖိအလံ၊နှ့ဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၂၇)

(၁) ပုဂိုးဂ၊ အိဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ်တ၊်သဘျ လ၊ကမ၊သကိုးတ၊် လ၊ပုအဂ၊ဘဉ်ဃး တ၊်ဆဲးတ၊်လ၊, တ၊်ဖံးတ၊်မ၊တဖဉ် လ၊အ တ၊်အိဉ်တ၊်ဆိုးအလိ၊်ပူ၊ ဒ်သိး ကဒိးန့၊်ဘဉ် တ၊်သးဖုံ, တ၊်သးမုဉ် လ၊တ၊်သ့တ၊်ဘဉ်တဖဉ်ဒီး ဟ့ဉ်နိ၊လိ၊ တ၊်လ၊စါအ့ဉ် အတ၊်လဲ၊ ထိဉ် လဲ၊ထိအတ၊်ဘျုးတ၊်ဖြဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

(၂) ပုဂိုးဂ၊ အဉ်ဒီးအခွဲးအယဉ် လ၊ကဟုကယဒ် တ၊်ကြား်တ၊် ဘဉ်ဒီး တ၊်ဘျုးတ၊်ဖြဉ်တဖဉ် လ၊အကဲထိဉ်ဝဲ ခီဖျိုအတ၊်မ၊ကဲထိဉ် လ၊စါအ့ဉ်တ၊်မ၊မ့၊်ဂ့၊, လ၊တ၊်ကွဲးလံဒ်ကွဲးလဲ၊်ဒီး တ၊်သ့တ၊်ဘဉ် အတ၊်ဖံးတ၊်မ၊တခါခါမ့၊်ဂ့၊ လ၊အဖံးမ၊ဝဲ လ၊အနိ၊်ကစ၊်နှ့ဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၂၈)

(၁) ပုဂိုးဂ၊ ကြား်ဒိးန့၊် တ၊်ရုလိဒ်မုဒ်လိဉ်ဒီးထံကိ၊်တဖဉ် အတ၊် ကရ၊ကရိ ဖဲတ၊်အခွဲး အယဉ်ဒီး တ၊်သဘျတဖဉ် ဘဉ်တ၊်ကွဲး လီ၊အီ၊ လ၊တ၊်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါအံ၊ ဘဉ်တ၊်မ၊နှ့၊်အီ၊ သ့လ၊လ၊ ပှဲ၊ပှဲ၊နှ့ဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၂၉)

(၁) ပုဂိုးဂ၊ အိဉ်ဒီးအမူဒါ လ၊တ၊်အိဉ်ဆိုးအလိ၊် လ၊အမ့၊် တ၊်လိ၊်တခါလ၊ အဟ့ဉ်အီ၊ တ၊်သဘျ အလ၊အပှဲ၊ လ၊ကလုံ၊်ဒိဉ် ထိဉ်အီ၊ လ၊တ၊်သကဲဒ်ပဝဲးဒီးအလုံ၊်အလ၊်တဖဉ် သ့ဝဲဒဉ်အဃိလီ၊.

(၂) ပုဂိုးဂ၊ လ၊သူထိဉ်တ၊်သဘျုဒီး အခွဲးအယဒ်တဖဉ်အဂ့၊်နှ့ဉ် ကဘဉ်အိဉ်လ၊ တ၊်ကြိဳဃဒ် အဖိလဒ် ဒ်တ၊်သိဉ်တ၊်သိ ပဒ်လီ၊ဝဲ ဒ်အဆိကမိဉ်ဝဲ အလိဉ်လ၊ တ၊်ကတိဒ်နိဉ်ပဒ်ကဲ ပုဂ၊အခွဲးအယဒ် ဒီး တ၊်သဘျုတဖဉ်ဒီး တ၊်လိဉ်လ၊ တ၊်တိတ၊်လီ၊ လ၊တ၊်သကဲဒ် ပဝး ကမျု၊်အတ၊်ဒိကနှဉ်ဒီး တ၊်အိဉ်မုဒ်အိဉ်ပ၊၊ လ၊ဒံဉ်မိဉ်ကရှဉ် စံဉ် အတ၊်ကရ၊ကရိ အတ၊်အိဉ်တ၊်ဆိုးတဖဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

(၃) တ၊်အခွဲးအယဒ်ဒီး တ၊်သဘျုတဖဉ်အံ၊ တ၊်တဘဉ်သူအီ၊ လ့၊ တက့၊်ထိဒါ ထံကိ၊်စ၊ဖြဉ်အတ၊်သိဉ်တ၊်သိမိ၊်ပှ၊်တဖဉ် ဒီးအတ၊် ကွ၊်စိတဖဉ်ဘဉ်နှ့ဉ်လီ၊.

နိုင်ငံ (၃၀)

တ၊်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ ခဲလ၊ဒ်တဖဉ် တ၊်တဘဉ်နှ့၊်ကျိုးအီ၊ ဒ်အပဒ်ဖျါထိဉ် ထံကိ၊်တဘ့ဉ်ဂ့၊, တဘ့ဉ်ဂ့၊, ပှ၊တဖု မ့တမ့၊် ပှ၊ တဂ၊မ့၊်ဂ့၊, တ၊်အခွဲးအယဉ် လ၊ကမ၊သကိုးတ၊်မ၊တမံ၊လ၊်လ၊် မ့တမ့၊် ဒ်သိးကမ၊ဝံ၊ တ၊်ဖံးတ၊်မ၊တမံ၊လ၊်လ၊် အိဉ်ဒီးတ၊်မ့၊်လ၊် ကွ၊်စိ လ၊ကမ၊ဟုးဂီ၊ တ၊်အခွဲးအယဉ်ဒီး တ၊်သဘျုတမံ၊လ၊်လ၊် လ၊အဘဉ်တ၊်ကွဲးလီ၊အီ၊ ဖဲအံ၊နှ့ဉ်လီ၊.

ဟီဉ်ခိဉ်ဒီဘှဉ်အတၢ်ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါ

ဘဉ်ယးဒီး

“ပှၤအခွဲးအယဉ်”

Universal Declaration
of
Human Rights